



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД**  
**Кзз 1436/2021**  
**20.01.2022. године**  
**Београд**

**У ИМЕ НАРОДА**

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радослава Петровића, Светлане Томић Јокић, Милене Рашић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ у вези члана 61. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Ивана Максимовића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 45/19 од 29.01.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 706/21 од 11.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 20.01.2022. године, једногласно је донео

**ПРЕСУДУ**

**ОДБИЈА СЕ** као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Ивана Максимовића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 45/19 од 29.01.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 706/21 од 11.10.2021. године.

**Образложење**

Пресудом Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 45/19 од 29.01.2021. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ у вези члана 61. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од пет месеци. Окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка о којима ће суд одлучити накнадно посебним решењем, и да на име имовинскоправног захтева оштећеној ЗСЗ „ББ“, ..., плати износ од 315.663,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, док је за износ преко досуђеног до траженог износа, оштећена задруга упућена да имовинскоправни захтев оствари у парничном поступку.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 706/21 од 11.10.2021. године усвојена је жалба Вишег јавног тужиоца у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције и преиначена пресуда Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 45/19 од 29.01.2021. године, само у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Нишу, окривљеног АА због кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ у вези члана 61. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од девет

месеци, док је жалбу бранилаца окривљеног АА, одбио као неосновану и потврдио првостепену пресуду у непреиначеном делу.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости уз благовремену допуну захтева, поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Иван Максимовић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду или преиначи у целини побијане пресуде тако што ће „одбити оптужбу“ или окривљеног „ослободити од оптужбе и утврдити да је закон повређен на његову штету“.

Врховни касациони суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљене доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са чланом 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да је у конкретном случају оптужба прекорачена тиме што је у изреци пресуде измењен чињенични опис дела у погледу времена извршења. Према наводима захтева, у изреци пресуде се као време извршења кривичног дела за које је окривљени правноснажно осуђен, уместо периода „од 29.05.2017. године до 10.11.2017. године“ који је наведен у иницијалном оптужном акту, наводи период „од 10.03.2017. године до 10.11.2017. године“. Изменом времена извршења у складу са оптужним актом „проширеним“ на главном претресу, суд је, према мишљењу браниоца, прекорачио оптужбу.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног касационог суда, не могу се прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 409. став 1. ЗКП прописано је да тужилац може у току главног претреса, ако оцени да докази указују да је чињенично стање другачије од оног изнетог у оптужници, изменити оптужницу или предложити да се главни претрес прекине ради припремања нове оптужнице.

Према томе, јавни тужилац сходно одредби члана 409. ЗКП, која се примењује и у скраћеном поступку, има право да врши измене чињеничног описа кривичног дела све до завршетка главног претреса па тако оптужни акт може изменити изостављањем, додавањем и променом чињеничних навода, као и променом правне квалификације кривичног дела.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници.

Из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела, који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, на начин који погоршава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

У конкретном случају, чињенични опис кривичног дела у изреци првостепене пресуде идентичан је чињеничном опису диспозитива оптужног акта Кт Ко 815/18 који је измењен на главном претресу од 27.11.2019. године и 06.10.2020. године, према овлашћењима која јавни тужилац има у смислу члана 409. ЗКП.

Према томе, суд није повредио ни субјективни, а ни објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног АА када је окривљеног огласио кривим за радње које су му измењеним оптужним актом стављене на терет, па Врховни касациони суд супротне наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, оцењује као неосноване.

Бранилац окривљеног захтев за заштиту законитости подноси због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП. У захтеву наводи да чињенични опис кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ у вези члана 61. КЗ, за које је окривљени АА правноснажно оглашен кривим, не садржи сва битна обележја тог кривичног дела, конкретно бланкетну норму Закона о рачуноводству. Осим тога, бранилац у захтеву наводи да у инкриминисаном периоду кривично дело проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ, није постојало, већ је постојало кривично дело проневера из члана 364. КЗ и истиче да је дошло до декриминализације овог кривичног дела јер кривично дело из члана 224. КЗ спада у кривична дела против привреде, а кривично дело из члана 364. КЗ у кривична дела против службене дужности.

Супротно изнетим наводима, Врховни касациони суд налази да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП обзиром да је првостепени суд у конкретном случају правилно применио кривични закон када је радње окривљеног АА описане у изреци пресуде правно квалификовао у складу са измењеним оптужним актом, као кривично дело проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ у вези члана 61. КЗ, водећи при томе рачуна о правилној примени члана 5. КЗ, будући да се у радњама окривљеног стичу сва законска обележја тог кривичног дела, због ког је правноснажном пресудом оглашен кривим и осуђен.

Врховни касациони суд оцењује као неосноване наводе браниоца, којима се истиче да у конкретном случају није наведена бланкетна норма коју је окривљени прекршио, обзиром да по налажењу овог суда, за постојање конкретног кривичног дела у изреци пресуде није неопходно навести бланкетну норму која је прекршена, већ је довољно да изрека пресуде садржи сва битна обележја дела прописана Кривичним закоником.

Исте наводе, садржане у захтеву за заштиту законитости, бранилац окривљеног АА, изнео је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су жалбени наводи неосновани и за прихватање као правилног правног становишта првостепеног суда у погледу примене материјалног права и постојања правног континуитета између кривичног дела из члана 364. став 1. КЗ и кривичног дела из члана 224. став 1. КЗ (страна 21. став 3-5 и страна 22. став 1.), на страни 5. став 5. и 6. и страни 6. став 1. образложења другостепене пресуде, изнео разлоге које у свему прихвата и овај суд и на исте упућује у смислу члана 491. став 2. ЗКП.

Према томе, и по налажењу Врховног касационог суда, кривично дело проневера из члана 364. КЗ („Службени гласник РС“ број 85/2005), који је важио у време извршења предметног кривичног дела, Законом о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 94/2016 од 24.11.2016. године који се примењује од 01.03.2018. године), није декриминализовано, већ је из овог кривичног дела издвојено кривично дело проневера у привредном пословању из члана 224. КЗ за које је прописан нижи посебни минимум казне затвора у односу на кривично дело проневера из члана 364. КЗ. На тај начин законодавац је само раздвојио одредбе којима су инкриминисани неки од облика коруптивног деловања у јавном и приватном сектору, задржавајући иста битна обележја у погледу оба кривична дела, па у том смислу разлика постоји само у погледу лица која могу бити извршиоци кривичног дела из члана 224. КЗ (лице које се налази у радном односу или обавља рад по неком другом правном основу у субјекту привредног пословања) и кривичног дела из члана 364. КЗ (службено лице или лице на раду у државном органу, установи или другом субјекту који не обавља привредну делатност). Сходно наведеном, битна обележја кривичног дела проневера из члана 364. раније важећег КЗ садржана су у кривичном делу проневера у привредном пословању из члана 224. сада важећег КЗ, чиме је у конкретном случају задржан правни континуитет инкриминације, па се у радњама окривљеног стичу сва законска обележја кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ у вези члана 61 КЗ, због ког је, уз правилну примену члана 5. КЗ, правноснажном пресудом оглашен кривим.

Бранилац окривљеног, захтев за заштиту законитости подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП коју образлаже тако што указује на недостатке у изради пресуде, на неразумљивост изреке пресуде, на противречност изреке пресуде и њених разлога и погрешну оцену доказа, на који начин указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП и повреду закона из члана 440. ЗКП. Међутим, наведене повреде закона не представљају законске разлоге у оквиру повреда наведених у члану 485. став 4. ЗКП, због којих окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, па се Врховни касациони суд није упуштао у њихово разматрање.

Из свих изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Ивана Максимовића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став. 1 и 2. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

**Записничар-саветник  
Сања Живановић, с.р.**

За тачност отправка  
Управитељ писарнице  
Марина Антонић

**Председник већа-судија  
Биљана Синановић, с.р.**